

Βουκουρέστι 28 Οκτωβρίου 2018

Οι επέτειοι πρέπει να είναι αφορμή να θυμηθούμε το παρελθόν, για να μάθουμε και να εμπνευστούμε. Όχι όμως μόνο τα θετικά, ώστε να αναλωθούμε σε μεγάλα λόγια και ατελείωτους πανηγυρικούς. Αλλά και τα αρνητικά, ώστε να διδαχθούμε για το παρόν και για το μέλλον.

Στη σημερινή λοιπόν επέτειο της 28^{ης} Οκτωβρίου, σας προτείνω να ρίξουμε μια γρήγορη ματιά στα λόγια των πρωταγωνιστών της εποχής.

Ρώμη 1945. Ημερολόγιο Ιταλού Πρεσβευτή στην Αθήνα Γκράτσι :

28 Οκτωβρίου 1940 Επίδοση στον Ι. Μεταξά του τελεσίγραφου :

«Έχω εντολή κ. πρωθυπουργέ να σας κάνω μία ανακοίνωση και του έδωσα το έγγραφο. Παρακολούθησα την συγκίνηση εις τα χέρια και εις τα μάτια του. Με σταθερή φωνή και βλέποντάς με κατάματα ο Μεταξάς μου είπε: "Αυτό σημαίνει πόλεμο". Του απήντησα ότι αυτό θα μπορούσε να αποφευχθεί. Μου απήντησε ΟΧΙ. Του πρόσθεσα ότι αν ο στρατηγός Παπάγος..., ο Μεταξάς με διέκοψε και μου είπε: ΟΧΙ! Έφυγα υποκλινόμενος με τον βαθύτερο σεβασμό, προ του γέροντος αυτού, που προτίμησε την θυσία αντί της υποδουλώσεως»

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ 28 Οκτωβρίου 1940

Προς τον ελληνικόν λαόν,

Η στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν διά την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμήν της. Μολονότι επεδείξαμεν την πλέον αυστηράν ουδετερότητα και ίσην, προς όλους, η Ιταλία μη αναγνωρίζουσα εις ημάς το δικαίωμα να ζώμεν ως ελεύθεροι Έλληνες μου εξήτησεν σήμερον την 3ην πρωινήν ώραν, την παράδοσιν τμημάτων του εθνικού εδάφους κατά την ιδίαν αυτής βούλησιν ότι, προς κατάληψιν αυτών, η κίνησις των στρατευμάτων της θα ήρχιζε την 6ην πρωινήν. Απήντησα εις τον Ιταλόν Πρέσβυν ότι θεωρώ και το αίτημα αυτό καθ' εαυτό και τον τρόπον με τον οποίον γίνεται τούτο, ως κήρυξιν πολέμου της Ιταλίας κατά της Ελλάδος.

Έλληνες,

τώρα θα αποδείξωμεν εάν είμεθα άξιοι των προγόνων μας και της ελευθερίας, την οποίαν μας εξησφάλισαν οι προπάτορές μας. Όλον το Έθνος ας εγερθή σύσσωμον, αγωνισθήτε διά την Πατρίδα, τας γυναίκας, τα παιδιά σας, και τας ιεράς μας παραδόσεις.

Νυν υπέρ πάντων ο αγών

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως

Ιωάννης Μεταξάς

Λονδίνο 28 Οκτωβρίου 1940

Επιστολή Βρετανού Πρωθυπουργού Προς Πρωθυπουργόν Ελλάδος κ. Ι. Μεταξά

Αι απειλαί και αι εκφοβιστικάί προσπάθειαι της Ιταλίας απεδείχθησαν ανίσχυροι προ του ηρέμου θάρρους σας. Δι' ο και προσέφυγεν αύτη εις απρόκλητον επίθεσιν κατά της πατρίδος σας, αναζητούσα εις αβασίμους κατηγορίας την δικαίωσιν της επαισχύντου πράξεώς της. Ο τρόπος κατά τον οποίον ο ελληνικός λαός, υπό την ανταξίαν αυτού ηγεσίαν σας, αντιμετώπισε τους κινδύνους και τας προκλήσεις των τελευταίων μηνών, προκαλεί τον θαυμασμόν του Βρετανικού λαού διά την Ελλάδα. Αι μεγάλοι αρεταί του ελληνικού λαού θα τον στηρίξουν και κατά την παρούσαν δοκιμασίαν.

Θα σας παράσχωμεν πάσαν δυνατήν συνδρομήν, θα πολεμήσωμεν μαζί σας τον κοινόν εχθρόν και μαζί θα μοιρασθώμεν την νίκην μας.

Ουϊνστων Τσώρτσιλ

Βερολίνο, 1941, Λόγος Α. Χίτλερ

«Η ιστορική δικαιοσύνη με υποχρεώνει να διαπιστώσω ότι από όλους τους αντιπάλους μας, ο Έλληνικός λαός αγωνίσθηκε τόσο γενναία, ώστε ακόμα και αυτοί οι εχθροί του δεν δύναται να άρνηθοῦν την προς αυτόν εκτίμησιν. Από όλους τους αντιπάλους, οι όποιοι μάς αντιμετώπισαν, μόνον οι Έλληνες στρατιώτες πολέμησαν με παράτολμη και ὕψιστη περιφρόνηση προς τόν θάνατο. Δεν συνθηκολόγησαν παρά μόνο όταν κάθε ἄλλη αντίστασις ἦταν αδύνατη και ἀπολύτως μάταιη.»

Αδόλφος Χίτλερ,

Στρατηγός Μακρυγιάννης, Απομνημονεύματα

«Η τύχη, μας έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θηρία πολεμούνε να μας φάνε και δεν μπορούν. Τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν. Κι όταν κάνουν αυτή την απόφαση, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδίζουν. Η θέση όπου είμαστε σήμερα είναι τοιαύτη. Και θα δούμε την τύχη μας οι αδύνατοι με τους δυνατούς».

Τσώρτσιλ, Ιστορία του Β Παγκοσμίου Πολέμου στο κεφάλαιο The Greek torment

Οι Έλληνες συναγωνίζονται με τους Εβραίους στο να είναι η πιο πολιτικά σκεπτόμενη φυλή στον κόσμο. Όσο ελεεινές κι αν είναι οι συνθήκες ή όσο ισχυρός κι αν είναι ο κίνδυνος που αντιμετωπίζει η πατρίδα τους, είναι πάντοτε χωρισμένοι σε πολλά κόμματα, με πολλούς ηγέτες, οι οποίοι τσακώνονται μεταξύ τους με απελπιστικό σθένος. Πολύ

σωστά έχει ειπωθεί ότι, όπου υπάρχουν τρεις Εβραίοι, θα βρεις ότι υπάρχουν δύο Πρωθυπουργοί και ένας Αρχηγός της Αντιπολίτευσης. Το ίδιο ισχύει και γι αυτή την άλλη διάσημη αρχαία φυλή, της οποίας ο Θυελλώδης και αέναος αγώνας για επιβίωση εκτείνεται πίσω στις απαρχές της ανθρώπινης σκέψης.

Καμία άλλη φυλή δεν έχει αφήσει τα σημάδια της σ' αυτόν τον κόσμο όσο αυτές οι δύο. Και οι δύο έχουν επιδείξει ικανότητα επιβίωσης, παρά τους ατελείωτους κινδύνους και τα βάσανα που έχουν υποστεί από ξένους κατακτητές, τα οποία μπορούν μόνο να συγκριθούν με τις δικές τους ακατάπαυστες έχθρες, φιλονικίες και διχόνοιες. Το πέρασμα αρκετών χιλιάδων ετών δεν έχει προκαλέσει αλλαγή στα χαρακτηριστικά τους ούτε μείωση στις δοκιμασίες τους ή στη ζωτικότητα τους. Έχουν επιβιώσει παρά τα όσα όλος ο υπόλοιπος κόσμος μπόρεσε να κάνει εναντίον τους, και παρά τα όσα οι ίδιοι μπόρεσαν να κάνουν στους εαυτούς τους. Και ο κάθε ένας από τους δύο - από τόσο διαφορετικές οπτικές γωνίες - μας έχουν αφήσει ως κληρονομιά την ιδιοφυία και τη σοφία τους.

Δεν υπάρχουν πόλεις, οι οποίες να έχουν περισσότερη σημασία για την ανθρωπότητα όσο αυτές οι δύο: η Αθήνα και η Ιερουσαλήμ. Τα μηνύματά τους για τη θρησκεία, τη φιλοσοφία και την τέχνη έχουν αποτελέσει τους φάρους καθοδήγησης της σύγχρονης πίστης και του πολιτισμού. Αιώνες ξένης κυριαρχίας και απεριγράπτης, ατελείωτης καταπίεσης, τους έχουν αφήσει μολαταύτα ζώσες, δραστήριες κοινότητες και δυνάμεις μέσα στο σύγχρονο κόσμο, που φιλονικούν μεταξύ τους με ακόρεστη ζηριάδα.

Προσωπικά, έχω υπάρξει πάντοτε στο πλευρό τους και πίστευα στην ακατανίκητη δύναμη τους να επιβιώνουν τόσο από τις εσωτερικές διαμάχες τους όσο και από τις παγκόσμιες τρικυμίες που τους απειλούν με εξαφάνιση.

Ας συλλογιστούμε όλα αυτά τα λόγια που έγραψαν οι πρωταγωνιστές της εποχής και ας αντλήσουμε διδάγματα.

Σας ευχαριστώ